

Informatiebulletin voor Colleges van B&W
en Gemeenteraden van de 9 gemeenten
in West-Brabant West

Voortgang Verkenkend onderzoek toekomst Participatiewet West-Brabant West

April 2025

werkplein^{wb}

ISD

Intergemeentelijke Sociale Dienst
Brabantse Wal

ISD Brabantse Wal, het Werkplein en WVS werken samen aan de uitvoering van de Participatiewet in de regio West-Brabant West (WBW). Onze bestuurders en directies zien dat de tijd rijp is voor een volgende stap in onze samenwerking. Wij hebben u in 2024 en in februari 2025 met een informatiebulletin geïnformeerd over de voortgang van het verkennend onderzoek. Deelonderzoeken A, B en C zijn afgerond. In dit bulletin bieden wij u mee in wat u de komende maanden kunt verwachten.

De opdracht

De besturen van ISD Brabantse Wal, WVS en het Werkplein willen vooruitkijken hoe voor de lange termijn de Participatiewet in WBW optimaal kan worden uitgevoerd en ingericht. Daarom wordt een brede verkenning naar de toekomst van de Participatiewet in de regio WBW gehouden. Het onderzoek kent vier deelopdrachten:

A: Nut & noodzaak voor verandering: Een verkenning van onze maatschappelijke opgave, van de toekomstige arbeidsmarkt en economie en de verschillen tussen de drie organisaties.

B: Een maatschappelijke kosten-batenanalyse van een doorontwikkeling van de uitvoering van de Participatiewet in WBW.

C: Een dienstverleningsconcept en varianten van organisatievorm(en) voor hoe de Participatiewet van de toekomst in WBW wordt uitgevoerd.

D: Een opzet voor een programma-architectuur die benodigd is om daadwerkelijk de organisatie(s) en samenwerking van de toekomst te realiseren.

(Deelopdracht D is geparkeerd totdat er een weloverwogen besluit genomen is over de toekomst van de Participatiewet in WBW).

Deze verkenning raakt het brede sociale domein, onze inwoners hebben vaak te maken met vraagstukken op meerdere leefgebieden. Daarom betrekken we actief de bestuurders, gemeentesecretarissen, managers sociaal domein, beleidsadviseurs Participatiewet van de negen gemeenten en medewerkers uit de uitvoering van alle betrokken organisaties bij deze verkenning. Ook de ondernemingsraden van de drie organisaties zijn betrokken. Tijdens het symposium in oktober 2024 hebben gemeenteraadsleden ons input meegegeven.

Verkennend onderzoek deelrapporten A, B en C opgeleverd

De drie deelrapporten (A, B en C) zijn aan de bestuurders opgeleverd.

Nut & noodzaak doorontwikkeling

Deelrapport A vormt de probleemstelling van het onderzoek: waarom is verandering nodig? Het rapport geeft een beschrijving van de nut & noodzaak voor de doorontwikkeling van de uitvoering van de Participatiewet in de samenwerking tussen Werkplein, ISD Brabantse Wal en WVS. Dit komt voort uit de maatschappelijke opgave en de impact van de veranderingen in de arbeidsmarkt en economie

op onze inwoners. Ruim 70% van onze inwoners met een bijstandsuitkering heeft deze al langer dan 2 jaar en er is vaak sprake van vraagstukken op meerdere leefgebieden. Ook geeft dit deelrapport een weergave van de beperkingen die ertoe leiden dat niet het maximale uit de huidige samenwerking gehaald wordt.

Potentieel maatschappelijk rendement

In deelrapport B beschrijft Berenschot het potentiële maatschappelijk rendement als de drie organisaties in samenwerking met het brede sociaal domein volgens de zeven - door de besturen van WVS, Werkplein en ISD Brabantse Wal vastgestelde - uitgangspunten werken (zie onderstaand). Dit rendement is positief. Een feit is echter dat de kosten voor de baten gaan en dat de baten slechts deels in de gemeentebegroting en in de keten van werk & inkomen zullen vallen.

Zeven uitgangspunten (de koers):

- 1) We stellen de mens centraal
- 2) We werken vanuit vertrouwen
- 3) We bieden ieder zijn eigen oplossing (maatwerk)
- 4) We zijn nabij inwoners en bedrijven
- 5) We werken samen met partners (sociaal domein, werkgevers, opleiders etc.)
- 6) We leren en ontwikkelen continu
- 7) We werken met data

Passend dienstverleningsconcept en varianten van organisatievormen

Naar aanleiding van de inzichten uit deelonderzoeken A en B kwamen de directeurs van WVS, Werkplein en ISD Brabantse Wal tot de conclusie dat een verandering van de dienstverlening meer bijdraagt aan het belang van de inwoner dan een eventuele wijziging van organisatiestructuur. Het gaat er immers om hoe de dienstverlening aan inwoners verbeterd kan worden langs de lijn van de zeven uitgangspunten. Onderzoeksbureau AEF heeft een ontwerp van de dienstverlening gemaakt waarmee de maatschappelijke meerwaarde uit de MKBA gerealiseerd zou kunnen worden.

Deze uitwerking bestaat uit:

- Wat het werken volgens de zeven uitgangspunten betekent voor onze dienstverlening aan de inwoner en werkgever;
- Om welk gedrag en welke competenties dit vraagt;
- Wat de ontwikkelopgave voor de drie organisaties dan is en
- Welke cruciale randvoorwaarden nodig zijn voor een stevige verankering van de samenwerking tussen de drie organisaties.

AEF is van mening dat er aanzienlijke veranderingen nodig zijn op veel verschillende niveaus om de zeven uitgangspunten in de praktijk te brengen en inwoners beter te helpen. Een wijziging van de

organisatievorm is daarin een aansprekende, maar volgens AEF niet de meest wezenlijke om het beter te doen voor de inwoners die al langer dan 2 jaar een bijstandsuitkering hebben.

De volgende stap

De directeuren van WVS, Werkplein en ISD Brabantse Wal zijn nu aan de slag om samen hun standpunt te formuleren aangaande de drie deelrapporten en een advies aan de bestuurders te schrijven. Op de gezamenlijke bestuursvergadering van 30 juni 2025 staat de besluitvorming over dit advies geagendeerd. Het advies omvat een uitwerking van de door de directeuren gewenste opvolging (o.m. dienstverleningsconcept, randvoorwaarden) en wat ervoor nodig is om dit te realiseren op de korte, middellange en lange termijn.

Tot slot

Waar de besluitvorming over dit advies de bevoegdheden van de colleges en of gemeenteraden raakt, zal dit natuurlijk in acht genomen worden. Wij blijven u informeren over de voortgang en de vervolgstappen.

De directeuren van ISD Brabantse Wal, het Werkplein en WVS

Ron van Toor,

Arjan Dekker (waarnemend) en

Lars van der Beek